І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXI. Ч. 71. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 13-го КВІТНЯ (APRIL) 1974 No. 71. VOL. LXXXI.

Христос Воскрес із мертвих

ВІДБУЛАСЯ ПЕРША ВСЕКАНАДСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ УНІВЕРСИТЕТСЬКИХ СТУДІЙ УКРАЇНОЗНАВСТВА

Вінніпег (КУК) — При участі 47 професорів і викладачів від одинадцяти канадських університетів та 15 запрошених гостей, в тому 5-ох студентів - аспірантів, відбуто тут в днях 6 і 7 квітня 1974 р. конференцію в справі поліпшення й координації українознавчих і канадсько - українознавчих студій, дослідів і публікацій в Канаді.

Конференцію відкрив і привітав учасників та з'ясував її завдання президент КУК д-р П. А. Кондра, а екзекутивний директор КУК д-р С. Яр. Кальба поінформував про організаційну і фінансову структуру конференції, над якою Централя КУК працювала від двох років, одержавши фінансову допомогу від Федерального Уряду в Оттаві на частинне покриття її коштів. Після того, конференція була всеціло в руках учасників — професорів під проводом обраної президії в складі сенатора П. Юзика від Оттавського Університету — як представника, д-ра А. Малицького від Калгарського Університету — як заступника предсідника, і Р. Сербина від Квебекського Університету у Монтреалі — як секретаря.

Ділові сесії конференції присвячено таким доповідям:

— „Проблеми в навчанні української мови", доповідачі: проф. Я. Рудницький з Вінніпегу і проф. Соня Ціпивник зі Саскатуну, коментатори: проф. Яр Славутич з Едмонтону і проф. В. Смирнів з Гамилтону.

— „Проблеми в навчанні української літератури", доповідачі: проф. К. Біда з Оттави і проф. К. Г. Андрусишин зі Саскатуну, коментатори: проф. Д. С. Струк з Торонта і проф. Я. Розумний з Вінніпегу.

— „Проблеми в навчанні історії України та інших українознавчих предметів", доповідачі: проф. І. Лисяк - Рудницький з Едмонтону і проф. Б. Боцюрків з Оттави, коментатори: проф. П. Юзик з Оттави, проф. О. Герус з Вінніпегу і проф. П. Воробій з Реджайни.

— „Координація і фінансування університетських студій українознавства, в Канаді", доповідач: проф М. Р. Лупул з Едмонтону.

— „Проблеми дослідів і публікацій з ділянки українознавства", доповідач: проф. Ю. Луцький з Торонта, коментатори: д-р М. Суховерський з Едмонтону і п. А. Григорович з Торонта.

Доповідь проф. Лупула була виголошена під час спільної вечері, яку влаштувала для конференції Колегія св. Андрея, під час якої учасники запізнались зі статусом і програмою навчання цієї єдиної української колегії, асоційованої з канадським університетом. У своїй доповіді проф. Лупул подав до відома пропозицію створення провінційними урядами чотирьох західніх провінцій Канади загального Інституту Українознавчих Студій та готовість Об'єднання Канадських Професіоналістів і Підприємців, якого він є головою, приступити до створення всеканадського Фонду Студій Українознавства.

В атмосфері дружньої співпраці і взаємного довір'я конференція підкреслила не-

(Закінчення на стор. 3-ій)

УКРАЇНЦІ ФІЛЯДЕЛЬФІЇ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У МІЖНАЦІОНАЛЬНОМУ ФЕСТИВАЛІ

Філядельфія (О. Л.). З рамени Центру Служби Національностей у Філядельфії та при співпраці різних етнічних груп відбуваються тут що два роки Міжнаціональні Фестивалі, головним завданням яких є дати можливість кращого взаємного пізнання і зрозуміння та співпраці людей різних національних та етнічних походжень з усіх кінців світу, щоб зблизити їх та зібрати разом бодай в кількох днях в одній спільній виміні своїх національних культурних надбань та показів зразків свого народного мистецтва чи своїх окремішних традиційних питоменностей.

Цьогорічний, одинадцятий з черги Міжнаціональний Фестиваль („1974 Фолк-Фер") відбудеться в днях 19, 20 і 21-го квітня 1974 р. у „Філядельфія Сівік Сентер — Конвеншен Голл" про 34-ій і Сівік Сентер Булевард. В ньому бере участь около 60 груп різних національностей із своїми виставками, співочими і танцювальними виступами та станками своїх традиційних національних страв. Особливою атракцією цьогорічного Фестивалю буде виступ у п'ятницю, 19-го квітня вечором, оркестри „Кото-місії" з Японії, який спонзорує Міська Управа Філядельфії.

Українці також беруть участь у цих Міжнаціональних Фестивалях уже довший час. Українську групу в Центрі Служби Національностей у Філядельфії очолювала попередніми роками з рамени Союзу Українок Америки п-і інж. Стефанія Пушкар, при активній співпраці п-і Марії Мазур та інших жінок, які не щадили труду, щоб показати американській публіці та всім другим національним групам зразки українського народного мистецтва.

У цьому році українську групу очолює п-і Марія Мазур, членка 90-го Відділу СУА. Діловий Комітет з рамени Окружної Ради Союзу Українок у Філядельфії, а зокрема завдяки дуже активній праці молодечого 98-го Відділу СУА і 90-го та при співпраці жіноцтва інших Відділів СУА, ОЖ ОЧСУ, ТУСМ, Т-ва „Гуцульщина" і „Український Базар", влаштовує в часі цьогорічного Міжнаціонального Фестивалю в днях від 19-го до 21-го квітня виставку українського народного мистецтва — вишивок, народних строїв, українських ляльок, великодніх писанок, кераміки, різьбарства та інших експонатів.

Підготовляється також стіл з українськими традиційними стравами. В часі виставки знана писанкарка п-ні Марія Мазур буде переводити показ писання українських писанок. Українці беруть участь майже у кожній частині Фестивалю, включно з участю у традиційному маршовому поході національних груп. У мистецькій частині виступлять та-

(Закінчення на стор. 3-ій)

НЕХАЙ БОЖЕСТВЕННИЙ СПАСИТЕЛЬ КРІПИТЬ ВАШУ ВІРУ І ВИТРИВАЛІСТЬ

ВЕЛИКОДНІЙ ПРИВІТ НА УКРАЇНУ 1974 МИТРОПОЛИТА АМВРОЗІЯ СЕНИШИНА ЧЕРЕЗ „ГОЛОС АМЕРИКИ"

Вітаю Вас, Боголюбиві Владики - Ісповідники і Священики, що остаєтесь вірні Воскреслому Христові, не зважаючи на великі терпіння і переслідування. Ви не покинули свого стада, своїх Вірних, тільки стараєтеся серед важких обставин сповняти свої душпастирські обов'язки.

Вітаю Вас, Дорогі в Христі Брати і Сестри, що в глибинах Ваших сердець зберігаєте вірність до Воскреслого Христа.

Вітаю Вас усіх традиційним християнським привітом: ХРИСТОС ВОСКРЕС!

З приводу Великодніх Свят передаю Вам усім в Україні і на засланні побажання від усього Українського Божого Люду, що живе на вільній землі Вашингтона. Що Вам, Дорогі в Христі, побажати? В першій мірі бажаю Вам свободи релігійної і народної. Це задушевне бажання Українського Народу, що голосить в національному гимні: „Душу й тіло ми положим за нашу свободу..." Це задушевне бажання Український Нарід підкреслив не тільки словами, але ділами. Наші Українські Церкви й Український Нарід дали багато ісповідників, мучеників та героїв, які бажали свободи для наших Церков і нашого народу. Цієї свободи для Українського Народу бажав Тарас Шевченко, пишучи: „Коли ми діждемось Вашінгтона з новим і праведним законом? А діждемось таки колись".

Пам'ятайте, Дорогі Брати і Сестри, що по Голготі приходить Воскресення. Нехай Божественний Спаситель кріпить Вашу віру і витривалість своїми ласками; які дають внутрішній мир. Бодріться духом! Ви не самі! З Вами Воскреслий Христос. І ми линемо думками до Вас та засилаємо наші молитви до Воскреслого Спасителя, щоб Він скоротив Ваші терпіння та допоміг Вам святкувати майбутні празники Воскресення Христового вільними устами. Ми молимо Всевишнього, щоб чимскоріше сповнилися пророчі слова Тараса Шевченка, а саме, що

„Встане правда, встане воля
І Тобі одному помоляться
Всі язики во віки, во віки" (Т. Ш.)

Ваш в Христі Брат, Амврозій СЕНИШИН,
Митрополит Філядельфійський

Сенатор Баклі закликає президента Ніксона відложити поїздку до Москви

Вашингтон. — Республіканський сенатор Джеймс Баклі з Ню Йорку у вівторок, 9-го квітня, закликав президента Ніксона відложити заплянований на червень поїздку до Совєтського Союзу, бо вважає, що справа „імпічменту" може дуже пошкодити американській стороні під час цих „нарад на вершинах". Сенатор Баклі заявив, що недавня поїздка державного секретаря Г. Кіссінджера до Москви виявила, що внутрішні політичні клопоти Президента (Вотерґейт, податки тощо) вплинули на лідерів Совєтського Союзу до такої міри, що їхнє становище відносно переговорів щодо обмеження озброєння, обопільної редукції в числі вояків тощо стало набагато менше „гнучким", ніж було кілька місяців тому. Баклі, який кілька тижнів тому вимагав, щоб Президент зрезиґнував з посту, „щоб зберегти президентуру", заявив, що президент Ніксон може бути „спокушений" погодитися на більші концесії для совєтів, щоб привезти зі собою назад до ЗСА договір щодо обмеження озброєння.

Богдан І. АНТОНИЧ

ВОСКРЕСІННЯ

Дзвони грають зарання, бо зоря сходить рання,
Дзвони грають, вітають, бо зоря є ясна,
Дзвони грають зарання, від самого світиння,
Дзвони грають, вітають, воскресає весна.

Дзвони б'ють без угаву, б'ють на радість, на славу,
Дзвони б'ють в п'янім серці, хоч замовкли, б'ють знов,
Дзвони б'ють без угаву, будять тишу імлаву,
Дзвони б'ють, бо в серці воскресає любов.

Дзвони б'ють невгомонно, кличуть чудо містерії,
Дзвони б'ють срібнотонно, струмінь радісних слів,
Дзвони б'ють самодзвонно, бо це духа й матерії,
Дзвони б'ють, гармонійний воскресає двоспів.

Дзвони грають шовково, осяйно, барокково,
Дзвони грають, вся земля на привіт поспіша,
Дзвони грають шовково, будять сонячне слово,
Дзвони грають, бо моя воскресає весна.

ТІЛЬКИ ХРИСТОС МАЄ СИЛУ ПЕРЕМАГАТИ ЗЛО, ВТИХОМИРЮВАТИ БІЛЬ...

ВЕЛИКОДНЄ ПРИВІТАННЯ МИТРОПОЛИТА МСТИСЛАВА В УКРАЇНУ, ЩО БУЛО ПЕРЕДАНЕ РАДІОВИСИЛЬНЕЮ „ГОЛОСУ АМЕРИКИ"

Дорогі і Незабутні
Брати і Сестри!

Радісним ХРИСТОС ВОСКРЕС! вітаю Вас з цьогорічним Великоднем, з святом радості й надії. Вітаю вас — давних найрідніших у далекій від нас Батьківщині — чарівній і многострадальній у віках Україні. Вітаю Вас не тільки від себе, але і від архипастирів, священиків і вірних Святої Української Православної Церкви, від тих мільйонів наших братів і сестер, що їх Боже провидіння оселило по всіх країнах світу. Ви ж прийміть цей привіт, як доказ нашої любови до Вас та відданости Богом дарованій нам усім Матері-Україні.

На превеликий жаль, цьогорічне Свято Воскресіння Христового все сучасне людство, а з ним і український народ, зустрічає в атмосфері великої непевности і такої ж безнадії. Вороги Христа і людини далі з нечуваною жорстокістю топчуть дароване Богом людині і народам право на всебічну рівність, національну самобутність і соціяльну справедливість. Це право топчуть сьогодні по всьому світі.

А тому, з особливою силою лунатиме в цьогорічний Великдень із грудей окремої людини і багатьох народів благання Псальмопівця: — „Воскресни, Боже, дай суд землі, бо ж Ти наслідиш усі народи її". Полине воно в цьогорічну Великодню Ніч до Воскреслого для нашого спасіння Христа, до Його Небесних Осель, із найдальших глибин українського серця. Пролунає воно в мурах храмів Божих, що їх ми поставили в багатьох країнах світу на місце зруйнованих і збещещених. Понесеться це благання з великою вірою і глибокою надією, що „Князем миру і Отцем майбутнього віку" буде лише і тільки найбільший у віках Страдник Христос, бо ж тільки Він один має силу перемагати Зло, та втихомирювати біль страждущих, обездолених і поневолених.

Вас же, дорогі Брати і Сестри, на далекій Україні, кличемо об'єднатися з нами у цьогорічне Свято Великодня в щирому проханні до Воскреслого, щоб Його благодать та мир і любов перебували постійно з усіми нами!

Христос Воскрес!

† *Митрополит МСТИСЛАВ*

Великдень 1974 р. Б.

Сенат проголосував реформу виборчих кампаній

Вашингтон. — У четвер, 11-го квітня, Сенат 53-ма голосами проти 32-ох проголосував законопроєкт, який пропонує реформу передвиборчих кампаній, особливо, щоб, починаючи з 1976-го року, президентські та конґресові кампанії були до великої міри фінансовані публічними фондами, а не пожертвами від корпорацій, чи багатих осіб. Законопроєкт тепер піде до Палати Репрезентантів, де проти нього може витворитися сильна опозиція, бо багато конґресменів не хочуть, щоб їхні суперники на пости в Палаті одержували публічні фонди на передвиборчі кампанії. Проти цього законопроєкту правдоподібно заявиться також президент Ніксон, який вже кілька разів заявляв, що публічне фінансування таких кампаній було б „грабуванням публічної скарбниці." Прихильники такої реформи твердять, що публічне фінансування кампаній на федеральні пости припинить нарушення, що часто зв'язані з пожертвами великих корпорацій та багатих осіб, як виявилося у передвиборчих кампаніях 1972-го року. У зв'язку з Вотерґейтською аферою стало відомо, що в 1972-му році деякі корпорації та багаті особи складали протизаконні датки на виборчу кампанію Республіканської партії, а також, хоча до меншої міри, на кампанію Демократичної партії. Згідно із проголосованим Сенатом законопроєктом, 2 доляри з федерального податку кожного платника були б призначені на це публічне фінансування виборчих кампаній.

ПАВЕЛ ЛІТВІНОВ В ОБОРОНІ ВАЛЕНТИНА МОРОЗА І ЛЕОНІДА ПЛЮЩА

Ню Йорк (Комітет в обороні совєтських політичних в'язнів). — Павел Літвінов, відомий російський демократичний діяч, член Ініціятивної групи в обороні людських прав в СССР і внук колишнього міністра закордонних справ СССР Максима Літвінова, прибув до Ню Йорку дня 8-го квітня ц. р., і 9-го квітня мав пресову конференцію, на якій роздано було його заяву. В заяві Літвінов, між іншим, інформує про трагічне становище українського історика, Валентина Мороза у Володимирській тюрмі. Літвінов говорив: „Мороза посадили в камеру разом з кримінальними в'язнями, які його побили. Згодом його перевезли до ізолятора. Довше перебування в ізоляторі міцно порушило його нервову систему. Мороз, як і його жінка, вимагають від влади, щоб його перевели до концентраційного табору. Він заповів, що якщо його не перевезуть до табору до липня 1974 р., — він голодуватиме до смерти. Знаючи Мороза, в мене немає сумніву, що він так і зробить. Мороз, — продовжує Літвінов, — уже чотири роки відбув в Мордовських таборах, де він написав надзвичайно сильну (коли йдеться про ревеляції) працю п. н. „Репортаж із заповідника імені Берії". Вийшовши на волю в 1969 р., Мороз продовжував свою діяльність, але вже в червні 1970 р. його заарештували і в листопаді засудили на 14 років в тюрмі, таборі й засланні".

Про Леоніда Плюща Літвінов сказав, що його стан здоров'я теж трагічний і треба йому негайно допомогти. Останньо йому дають ліки, від яких тіло спухає, а його жінку, Тетяну Житникову, переслідують за те, що вона інформує світ про долю чоловіка. На пресовій конференції роздано західнім кореспондентам копію листа Літвінова, академіка Андрія Сахарова і відомого чеського політичного діяча — Иржі Пелікана до західніх лівих кіл із закликом, щоб вони стали в обороні переслідуваних в СССР і ЧССР. В листі згадується прізвища українських в'язнів — Івана Світличного, Валентина Мороза, Леоніда Плюща і Петра Григоренка; росіян Володимира Буковського і Кронада Любарського та чехів Міляна Губеля, Ярослава Сабату, Иржі Тесара, Иржі Мюлера. Коли Літвінову поставили питання про переслідування релігії в СССР, він згадав репресії проти Української Католицької Церкви та проти литовських католиків і баптистів в цілому СССР — як тих, які є об'єктом найсильніших репресій режиму. Літвінов заявив, що він буде постійно перебувати в ЗСА, хоче працювати викладачем фізики і активно допомагати своїм друзям в СССР в їхній боротьбі за людські права.

ЮРИДИЧНА КОМІСІЯ ВИДАЛА ПРЕЗИДЕНТОВІ ФОРМАЛЬНИЙ ВИКЛИК ВІДНОСНО ПЕРЕДАЧІ ДОКУМЕНТІВ

Вашингтон. — У четвер, 11-го квітня, Юридична комісія Палати Репрезентантів, яка розглядає можливості „імпічменту" президента Ніксона, видала йому формальний виклик („сапіна"), вимагаючи передачі 42-ох магнетофонних записів до 25-го квітня, тобто 3 дні після повороту Конґресу з Великодньої перерви. За виданням „сапіни" голосували 33 члени Комісії, а проти такого виклику заявилися 3 республіканські конґресмени. В Юридичній комісії є 21 демократ і 17 республіканців. „Сапіна" була передана на руки адвоката Білого Дому Джеймса Сент Клера. Якщо президент Ніксон відмовиться підчинитися „сапіні", то його відмова буде включена в листу „обвинувачень", які можуть довести до „імпічменту". Пресовий секретар Білого Дому Роналд Зіґлер на пресовій конференції натякнув, що президент Р. Ніксон погодиться передати деякі, але не всі, вимагані Комісією магнетофонні записи. Ще 45 хвилин перед остаточним голосуванням Юридичної комісії щодо видання „сапіни" адвокат Сент Клер запропонував подібну компромісову розв'язку проблеми, заявляючи, що Президент готовий передати деякі записи, але тільки ті, які вважає „доречними" для слідства Комісії. Цю пропозицію Білого Дому Юридична комісія відкинула. Коментатори вказують, що це перший раз в історії ЗСА, що комісія Палати Репрезентантів видала президентові „сапіну". Якщо президент Ніксон відмовиться підчинитися цьому викликові Комісії, то може дійти до судової та конституційної конфронтації між Конґресом і Білим Домом.

Секретар транспортації Брінеґер гостем Совєтського Союзу

Москва. — У зв'язку з рішенням американського уряду, що від тепер літаки совєтської повітряної лінії „Аерфлот" могтимуть приземлюватися також у Вашингтоні, а не тільки в Ню Йорку, совєтський уряд на власні кошти перевіз до Москви ряд американських урядовців, щоб оглянули Совєтський Союз.

Літаком лінії „Аерофлот", який відлетів з Вашингтону в суботу, 6-го квітня, прибут до Москви секретар транспортації Клоуд Брінеґер, голова Ради цивільної аеронавтики Лі Вест, республіканський конґресмен Пітер Фрайлінґгайзен із Ню Джерзі та інші. Між іншим, конґресмен Фрайлінґгайзен недавно голосував проти пропозиції сенатора Генрі Джексона та конґресмена Чарлса Ваніка, щоб надання статусу упривілейованої держави Совєтському Союзові узалежнити від лібералізації еміґраційної політики Москви. Деякі коментатори твердять, що Фрайлінґгайзен одержав запрошення від совєтського уряду власне з огляду на його опозицію до пропозиції Джексона — Ваніка. Не відомо, як довго американські урядовці мають перебувати в Совєтському Союзі та які міста мають відвідати. Совєтський уряд покриває всі кошти, зв'язані з цими відвідинами.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily

FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n. Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda". P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Шлях до Воскресіння

Святкуючи кожного року радісно й урочисто великий празник Воскресіння Христового й висловлюючи віру й надію в наше людське особисте і національне відродження й воскресіння, ми не завжди усвідомлюємо той важкий, тернистий, а то й мученицький шлях до нього.

Христове Воскресіння прийшло після довгих років проповідування Божого Слова, нової Божої науки, спрямованої на оновлення і відродження людей, народів й усього людства. Щоб вселити цю науку й віру в серця людей і встановити її панування в усьому світі, треба було не тільки самого слова і навчання. Треба було страждань, мук і смерти. Треба було надприродних дій і навіть чудес, що їх завершенням стала перемога Христа над смертю, Його воскресіння з мертвих і потім Його вознесіння в небо.

Важкого шляху — зусиль, трудів і терпінь й особливо ж глибокої віри й завзяття вимагає оновлення людини, людської особи, створеної на подобу Бога. Щоб відродитися, людина мусить не раз і померти — відкинути багато із людської особовости, чимало того, до чого вона звикла, що вона любить і за що вона змагається. Треба інколи й відректися самого себе.

Ще важчий і довший шлях прокладається, коли йде про відродження й визволення поневоленого народу, про його воскресіння в державній незалежності і суверенності. Довгими віками — без упину і наполегливости треба тоді змагатися за духове скріплення й унезалежнення народу, за національну передусім культурну самобутність. І завершується звичайно таке змагання збройним зривом, збройною боротьбою проти окупантів і поневолювачів, що веде із собою страждання, муки а то й смерть мільйонів людей. До тієї боротьби окрилює людей даного народу не тільки глибоке переконання у слушність своєї справи, але й безмежна віра у перемогу над неправдою, неволею і смертю.

І тому з такою урочистістю й радістю зустрічаємо кожного року і в Україні і в розсіянні сущі свято Воскресіння Христового, Його перемогу над неволею смерти.

В дусі Воскресіння

Христове Воскресіння — велике свято християнського світу, це також свято надії всіх покривджених і поневолених народів, які у великій містерії Воскресіння вбачають для себе надію в переконанні, що часто навіть довготривалі періоди тріюмфу зла й несправедливости кінчаються перемогою правди. Христове Воскресіння зустрічаємо і ми, українці, з великою радістю, бо воно скріплює віру і нашу надію на воскресіння і для волі нашого народу. Це не означає, що ми цього дня тільки очікуємо і що він прийде сам від себе. За наближення дня волі для нашої Батьківщини треба невпинно і затяжно змагатися з найбільшим ворогом Бога і людства, комуністичною і безбожницькою Москвою. Боротьба з ворогом, який підступно й хитро, а при тому жорстоко і брутально намагається здавлювати навіть найменші прояви української духової й національної самобутности, незвичайно трудна і вимагає повної мобілізації і об'єднання всіх наших сил і ресурсів. Сьогоднішні борці в Україні вповні свідомі складности ситуації і застосовують у боротьбі цілком відмінні від їхніх попередників методи і підходи. І хоч процеси боротьби на нашій Батьківщині не є масовими, вони, завдяки новим способам і засобам боротьби, відчутні і дошкульно вдаряють по ворогові.

Вчуваючись у ті процеси боротьби і терпіння борців в Україні та страждання ув'язнених і переслідуваних братів і сестер наших, головне, що ми повинні їм сказати і їх запевнити в дусі Воскресіння Христового, це: Ми разом з вами! І в тому дусі ми повинні поступати і працювати. Разом із сердечним Великоднім привітом передаймо їм запевнення — маршувати плече в плече разом з ними у затяжній боротьбі. Хай вони відчують, що ми чинно підтримуємо їхню боротьбу, яка є рівночасно нашою боротьбою.

І якщо дійсно биття наших сердець будуть співзвучними — це й буде в дусі Воскресіння Христового та запевнень нашому народові, після страшної Голготи, світле майбутнє.

Свящ. Сергій Кіндзерявий-Пастухів

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Воскресіння Христове — основа нашої віри. Бо, як вияснив ап. Павло, — „коли б Христос не воскрес, — марна була б віра наша, і проповідь наша — даремна". Апостол не сказав, що без Христового воскресіння віра неможлива. О, ні! Люди живуть різними вірами і дуже багато їх якраз підкреслено поза Христовим Воскресінням. І то не тільки назовні християнського світу, а в самому християнстві. Ось, про таку віру ап. Павло й казав, що вона марна. Бо Христос прийшов, щоб умерти за наші гріхи, щоб примирити чоловіка з Богом, але також, і в першу чергу, щоб привести викупленого чоловіка до раю через з л а м а н н я ладу гріховного світу Своїм Воскресінням. Найперше Бог виявив і доказав найвищу міру любови, коли прийняв образ чоловіка - раба, вмер за гріхи того грішного чоловіка, викупив його від влади смерти, а тоді засвідчив Свою Божественну силу, воскреснувши з мертвих.

Без воскресіння, сама смерть за гріхи була б нереальною, теоретичною, умовною, бо не було б головного: доказу, що викупив чоловіка справді Той, Який міг це зробити, — найсвятіший Бог, а не якийсь грішний, хоч і з добрим наставленням та великою, хорошою ідеєю, чоловік з Назарету. Коли б Христос не воскрес, то ми мали б що дня випадок тільки героїчної смерти. Вмер чоловік з добре діло, за велику ідею, вмер невинно, без найменших особистих провин, і його оспівана, окутана легендами смерть, Мученика. Направду історія знає дуже багато, невинних, шанованих мучеників, починаючи вже від самого Авеля, і так аж до наших днів. Віра в такого мученика була б просто марною, безпідставною, бо й не виходила б поза границі почитання, тим то й всяка проповідь була б недоречна. Але тут щось сталося цілком надзвичайне. Мученик, на третій день після поховання, воскрес з мертвих. І зразу стало ясно, що справа цілком незвичайного порядку: Ісус з Назарету виявився справді Сином Божим, обіцяним Месією, Христом. Отож ясним стало, що не безвинний Він мученик, але Божественний Спаситель, не герой, а Бог: і життьовий Його подвиг не випадковість, а Божий плян ради людства.

∴

Наймудріші з-поміж поган та ідолопоклонників (від найдавніших часів і досі) знали про безсмертя душі, але про воскресіння з мертвих навіть не припускали. В Старому Завіті про воскресіння сказано в книзі Иова: „та я знаю, що мій Викупитель живий, і останнього дня Він підійме із пороху тління мою плоть, і я в тілі моєму побачу Бога" (19:25,26). А в Новому Завіті, в євангелії від Іоана, записано: „Не дивуйтесь цьому, бо настає час, коли всі, що в гробах, — почують Його голос, і повиходять: ті, що чинили добро, у воскресіння життя, а ті, що зло чинили, на воскресіння суду". Оця віра у воскресіння є Божественним Відкриттям, дана людям від Бога через Ісуса задля позначення істинної релігії. До всіх інших релігій можна прикладати модерну протирелігійну завбагу, ніби то люди самі собі придумують і формують Бога. Тільки справжня релігія, християнство, збудована на вірі у воскресіння, вільна від можливости подібних застережень. Віру у воскресіння, що є цілковито проти природного ладу речей, обґрунтував, устійнив та унаглядних Сам Христос, воскреснувши на третій день із мертвих. Він „був виданий за наші гріхи, і воскрес для виправдання нашого" (Рим. 4:25). „І коли ми з'єдналися подобою Його смерти, то з'єднаємось і подобою воскресіння" (Рим. 6:5).

„Хресту Твоєму покланяюсь, Владико, і святе Воскресіння Твоє славимо" — повністю висловлює основну суть християнської віри і свідомости. Західне християнство, а поволі посередньо наша свідомість, втискає в практику дуже важливе пересунення, яке змінює це величання ось у якому змісті: хресту Твоєму покланяємось, Владико, і страждання Твої прославляємо. Найбільший празник на Заході це — Велика П'ятниця, день страждань Христових і смерти, в якому завершується круг фізичного приходу у світ (у значенні: від народження до смерти). І коли приглянутися до свідомости сучасного християнства, то легко зауважимо основну помилку якраз в цьому місці. Христос — герой, безвинний мученик, а навіть символічний борець за свободу, за рівність, братерство тощо. У смерть Христову вірують, день народження і смерти святкують, проповідують логіку Христового вчення, мудрість Його заповітів, велич Його чину спасіння, драму Його страждань, але майже цілком оминають найголовніше — Його Воскресіння. На Заході це проста, ніби очевидна, формальність, а в нас, православних, поволі, поволі вже майже тільки літургічне диво. І, крий Боже, також тільки обрядова формальність. Бо й для такого вже є певні познаки...

Воскресіння своєю сутністю — це чітко крайнє слово проти ладу світу цього. Бо смерть є найпевнішим фактом, що устійнює драбину вартостей прямо і посередньо. Ми всі знаємо, як без-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Людмила Мойсеєва

РАБОВЛАСНИЦЬКА ІМПЕРІЯ

Деякі з наших еміґрантських дослідників творчости дисидентів вважають, що ці дисиденти стоять на „ленінських позиціях", що „в творчості їх немає нічого, що було б спрямоване проти совєтського режиму в Україні", що „вони за ленінізм".

Як справді стоїть справа?

Всі ті, що там стоять в боротьбі з жахливою дійсністю, особливо в питанні національному, і ще незаарештовані, справді так проголошують, надіючись на успіх леґальних методів. Але це декларація — це „путьовка в жизнь", їхня хоругов, що має їх захистити від відвертих переслідувань державних органів безпеки. Всі ж ті, що опиняються у таборах (а там вони будуть усі так чи інакше), стають відверто під стяг антиленінізму, як колись — антисталінізму. Вони знають, що „ленінські ідеї" здійснюються там неухильно вже 50 років спадкоємцем Леніна „еще суровей и угрюмей они творят его дела" (Вас. Гросман).

Про це говорить нам і запалявна література, що появляється анонімно (див новелю „Смерть Сталіна" М Ладо, документ Самвидаву з України), і твори, писані „для шуфляди", як, наприклад, мудра своєю глибиною книга Вас. Гросман „Все течет", що докорінно розкриває н а й потаємніші риси характеру Леніна і суть його ленінізму, завдяки якому зміцнів той потворний державний утвір, що йому ім'я Росія. Ось, що він пише: „Розвиток Росії запліднювався ростом рабства", „Все жорстоке, що відбувалося в країні... пов'язане з іменем Леніна", „Ленін визнав непорушність російського рабства", „російська рабська душа живе у відсутності людської гідности в російськім характері", „Особливості російської душі породжені несвободою", „російська душа — тисячоліття раба. Що дасть світові тисячолітнє раба, нехай навіть ставши всесильною?" „Подібно тисячолітньому спиртному розчинові кріпшало в російській душі кріпосне рабське начало". Ленінізмом „в ім'я революції і нової, без поміщиків і капіталістів Росії, приносились жертви, здійснювались жорстокості і насильства: загибіль мільйонів селян (в Україні), винищувальні висилки в тайґу кримських татар, калмиків, балкарців, зросійщених болгар і греків, чеченців, і німців Поволжя здійснювались ленінізмом". „Лиш одного не бачила Росія за тисячу років — свободи". І „Ленін виріс із цієї рабської стихії"; „Ленінова нетерпимість... зневага до свободи, жорстокість до інакомислячих і здібність, не здригнувшись, змести з лиця землі не тільки фортеці, але й волості, повіти, губернії, які поставили під запит його прапору — відомі": „Всі його (Леніна) здібності, його воля, його пристрасть були підвладні одній меті — захопити владу". „Невпинно Леніна відрізняла безжалісність, різкість, грубість у відношенні до політичних п р о тивників"... Сталін... переможно утвердив Леніна і ленінізм, підніс і укріпив над Росією ленінський прапор".

Всі ці слова правди на адресу Леніна і Росії писав Гросман, не сподіваючись що вони опиняться закордоном. Помер він недавно в СССР, офіційно визнаний совєтський письменник.

Нам, українцям, варто було б перекласти його твір, а принаймні ті 32 сторінки, що присвячені розвінчуванню Леніна і російського „міту".

В цій же книжці Гросман подає цікаве пояснення, чому Україна постраждала найбільше. На „раді лукавих" на початку 20-их років вирішувалось питання, звідкіля здерти найбільшу данину. Троцький пропонував обідрати селян, Сталін — України. Так і було ухвалено, а що Україна підходила під обидві категорії, була „на окраине" і була найбільш селянською, то з неї взято вдвоє: „На Украину больше всего злобы было"...

Згадує письменник і про переслідування „сторонников самостийности Украины, а во время войны — бандеровцев", і про гідну наслідування і подиву поведінку їхню в тюрмах і таборах КҐБ.

По всій Україні:

„За сумніви, за мислі —
закатовано,
і за холуйство вбрано
в ордени.
.. І стільки ворогів
було в народу,
що й весь народ був
ворогом собі",

пише з болючою іронією поет - дисидент Грицько Чубай.

Так, що передчасна була надість з приводу „реформ" в СССР, передчасне „осучаснювання" наших переконань серед деяких груп не еміграції.

Прислухаймося і надалі до голосу дисидентів, що лунає звідтіля, і до тих щасливців, що могли вирватися із пекла. Цікаво зважити, що колишні підсовєтські громадяни негайно позбуваються своїх „ленінських симпатій", якщо вони їх навіть мали, і стають „сякими-такими не-проґресистами".

Всі маневрування, „один шаг назад — два шага вперед" не переконають нас, що страшний плян Сталіна — виселити всіх українців — назавжди похований в Совєтах.

Які такі „вескіє обстоятельства" наступили, щоб докорінно змінити ситуацію? Де ж ті „Чекс енд Балянсес" (американської урядової системи) в СССР, щоб стежити за свавільним ростом тенденцій монополізувати владу в законодавчій, екзекутивній (виконавчій), чи

(Продовження на стр. 4-ій.)

Іванна Савицька

У ВЕЛИКОДНЮ СУБОТУ

Іноді, у вечірню годину, мати розказувала казок, а згодом переходила на спогади й пригоди зі свого щасливого дитинства.

— А було воно у Великодню Суботу, — посміхаючись, почала мати нову розповідь. — Великдень у той рік святкували з початком квітня. Погода химерна, капризна. В гористому Тростянці (Сяніччина), що розсипався уздовж дороги чепурними, чистими хатками, білів на пагорках сніг, біліли під снігом сніжинки, гуляв вітер. Мій дідо о. Онуфрій, вдягнувши епітрахіль і ковпак, та й теплий кожух поверху, подався у село святити паски.

— Великодня Субота, — казав він, гейби дещо спорікаючи, та є й такі господарі, що просять священика до хати. Не підеш, — буде образа. А тут село розлоге й широке. Находишся, натомишся, з ніг падаєш, а все не ївши аж до Світлого Великодня.

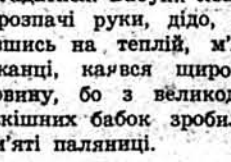
— У той час (розказувала мати далі), як дідо Онуфрій ходив по хатах з кропилом, у кухні на плебанії ділялися містерійні обряди печення великодніх бабок. Їх пеклося наостанку, щоб свіженькі були ще й до [illegible] неділі. Великодні бабки на шістдесяти жовтках вичаровувались у бабуні, мов мальовані. Виростали високі й гожі, мов ті відданиці. Рум'яніли у печі мов дівчата. Вигойдувались і викачувались на льняних скатертях, уставляючись на столі довгим, пахучим хороводом.

Усі приписи й рецепти, записані прабабунею секретними значками й закарлючками, зберігались у дерев'яній коробці, а ключ від коробки, повної чародійних приписів, ховався у кишені бабуниної запаски.

[В] Великодню Суботу бабки повдавались мов чудо. Бабуня вдоволено походжала по кімнатах, мов пава. Для кращої, певнішої прохолоди бабуня поклала бабки на м'яку дідову канапу, прикривши їх білою скатертю. Закінчивши найважливіше печення, пішла на часочок відпочити.

Після полудня повернувся до хати дідо. Він поспішав, бо свячення пасок по хатах ще не закінчено. Ковтнувши чашечку чаю, закостенілий і знеможений довгим ходженням по селі, дідо Онуфрій приліг у кожусі на канапу, перепочити хвилинку.

Що було потім, легко вже здогадатися. Бабуня ломила у розпачі руки, дідо, виспавшись на теплій, м'якій лежанці, каявся щиро за провину, бо з великодніх, розкішних бабок зробились пом'яті паляниці.

З НАШИХ БУДНІВ

Ювілейний Великдень

Дивним промислом Божої волі перший свій Великдень на цій вільній землі Вашингтона підписаний не відсвяткував „на землі", або „на твердому ґрунті", — як пише достойний Улас Самчук, — а на воді, заякорений, так би мовити, серед океану. Внаслідок морської бурі „наш" транспортний корабель, „Ерні Пайл", спізнився одну добу і тільки до берегів обітованої землі під кінець тижня, коли буксирні човни не працювали і не було кому підтягнути корабля до пристані. А що на другий день, в неділю припадав наш Великдень старого стилю, то українська [illegible] частина переселенців, за дозволом капітана, зустріла Христове Воскресіння на покладі „Ерні Пайл" і заспівала „Христос Воскрес" під скиглення морських чайок та пошуму Атлантику...

Про цей Великдень на воді „я вже колись писав на сторінках „Свободи", раз, а може й два рази, і не хотів би повторювати того самого тричі, щоб добрі люди не казали, що „Ікер виписався", і тепер переливає з пустого в порожнє. В цьому місці я хотів тільки відзначити, що ми дорогі друзі-берхтесгаденці, колишні пасажири „Ерні Пайл-а", прозівали нагоду відзначити в місяці березні срібний ювілей нашого прибуття до Америки в характері діпістів! Але ситуацію можна ще врятувати, поскільки цілий 1974-й рік гатується ювілейним, на впертого завжди можна відшукати якусь суботу чи неділю для ювілейної зустрічі, — чи то в Гантері, чи в Союзівці, а хоч би і в самому Детройті.

В мене є навіть ідея випустити з цього приводу в світ пропам'ятну „Корабельну книгу", з ілюстраціями Е. Козака та його учнів-соколів, Юрка та Ярейи, і з [illegible] колеги-мистця Сергія Онишкевича... Гей, подумайте, дорогі приятелі, як швидко нам пролетіло тих 25 років! „Ніби з батога тріснув", — як казали в Старому Краю. Чи снилось, чи мріялось комусь з нас тоді, на покладі корабля, що наш Еко виступатиме в Детройті на телевізії і збагатиться в цій країні десятьма внуками, що Зенко Онишкевич стане співробітником - рисівником „Ню Йорк Таймс"-у, що меценас Ярослав Гриневич дочекається в Америці пенсії емерита, що Славко Балабан буде управителем Союзівки і головою дивізійників на місто Ню Йорк, що авторові цих рядків зроблять в нюйоркському ЛМ-Клюбі 60-літній ювілей і — не дадуть годинника!

Всіх тих, які святкували колись зі мною, п е р е д [illegible], Христове Воскресіння на воді і щасливо діждалися святкувати його нині на суші, сердечно вітаю з Великоднем, бажаю всього добра-щастя, а найбільше — дорогого здоров'я!

Ікер.

А. ШТЕФАН

Монс. АВГУСТИН ВОЛОШИН

У 100-РІЧЧЯ НАРОДИН БАТЬКА КАРПАТО-УКРАЇНСЬКОГО ВІДРОДЖЕННЯ.

— 11 —

Я відразу завважив, що це самовбивство. В Солотвині дуже багато заможних мадярів і вони поставляться ворожо. Зате у В. Бичкові є Василіянська гімназія і є сильна січова команда, та дуже свідоме населення. Президен Волошин дав тоді такий внесок: „Ю. Бращайко і М. Долинай підуть до Будапешту, вести переговори. Юрій Перевузник лишиться в Хусті і буде боронити наші справи у мадярського війська. Ст. Клочурак піде до Словаччини і зв'яжеться з словацькою владою для оборони наших справ. А. Штефан поїде рано до В. Бичкова і там подасть мені звіт про ситуацію в Хусті. Я відразу їду з о. Буликом і секретарем Хараком до Бичкова, інші діячі, напр. М. Бращайко, Л. Романюк, Федір Ревай, Ст. Росоха самі вирішать, як їм поступати і мають вільну руку". Всі ми прийняли це й виконали, так як Президент наказав.

Коло 2 год. у четвер ранком січовик із владної будови повідомив мене, що мадярське військо в Копанях вже збирається до наступу на Хуст і найвищий час мені виїхати з цього міста.

Про свої „пригоди" не буду тут говорити, розкажу лише те, що вранці о год. 3-ій в Тячові затримала наше авто січова стійка і відпустила нас аж о год. 4 ранком. Ми зупинилися на пів години у Дуброві, в пані Комаринської (моя своячка), і там почули повідомлення з Хустського радіо, що там усе в порядку.

Ранком о год. 7-ій були у Великім Бичкові і зайшли до през. Волошина, який якраз скінчив правити Святу Літургію. У розмові він мені сказав: „Іди до Відня, пробуй рятувати, що можна! Тут маєш 50 долярів на видатки".

Ледве скінчив през. Волошин свої слова, коли прибіг учитель Волощук і сказав: „Пане Президенте! Відразу мусите перейти на румунський бік. Мадярська міліція дістала від чехів зброю і формується. Можуть Вас за годину тут турбувати. Румунська митна бар'єра відчиняється о год. 8-ій. Тепер ще там наші січовики, якщо тепер рушите, якраз завчасу дістанетеся на румунський бік".

Президент дав розказ виїхати і його авто R I, і має, разом з шофером 9 осіб, на год. 8-му були в румунськім митнім уряді. Я забрав 9 пашпортів і заніс до румунського уряду, де мене прийняли ввічливо і за 10 мінут ми вже були на румунськім боці і попрямували до Сигота. Секретар префекта в Сиготі, Бокотей, який говорив добре по-українськи, сказав, що префект прийде пізніше, та й до того часу він видав писемні приділи, тобто хто з нас де буде приміщений і порадив, щоби в п'ятницю ранком ми виїхали, щоб не було жадних комплікацій. В Сиготі я зустрівся з послом Л. Романюком і ми договорилися, що по 4-ій годині зателефонуємо до Владної Будови в Хусті, щоб довідатися, що там діється.

По 4-ій годині зголосилася телефоністка - панночка — прізвища якої на жаль не знаю вона повідомила, що мадярське військо вже в Хусті, але до Владної Будови ще не зайшли. Потім розмову перервано, мабуть пошта була в руках мадярського війська.

У п'ятницю, 17-го березня, до нас прилучився ще посол Романюк і ми скоро вранці від'їхали. Авто президента Волошина з числом R I викликало велике зацікавлення тому, що румунського короля мало те саме число. Але ніхто нас не перевіряв, очевидно префектура в Сиготі повідомила поліційні уряди, хто подорожує у цих двох автах. У Великім Варадині (Орадеа Маре) президент Волошин з однієї каварні зателефонував до Будапешту, до готелю Юлія Бращайка і отримав від нього інформації, що мадяри дуже нерадо з ним говорять.

Під час цього, коли ми сиділи в каварні, прийшов один варадинський громадянин до авта президента Волошина і розговорився із шефом Бисагою по-мадярськи і по-руськи. Коли шофер сказав йому, що він везе членів Уряду Карпатської України, на яку й якраз напали мадяри, цей громадянин — мабуть ремісник — побіг до дому, приніс великий білий хліб та літру вина й сказав „Дайте їм, це Вам придасться на дорогу".

У Клужі префект Віктор Годор увічливо нас прийняв. Він знав А. Волошина, бо сам Годор так само був з Мармароша. Сказав, що Асторія є добрий готель, та радив скоро їхати далі, бо в Румунії — мобілізація і може бути війна з мадярами.

У суботу 18-го березня поїхали ми через Арад до Тімішоара (Темешвар). Квестор Овідіо Ґрітта прийняв нас як своїх гостей (очевидно Румунської Держави) і примістив нас в елеґантнім готелі. В неділю 19-го березня були ми в церкві, в румунській катедрі. Потім президент Волошин був на авдієнції у єпископа та у префекта, румунського генерала, який виєднав нам у сербів дозвіл на приїзд.

По обіді президент Волошин хотів заплатити за вчорашню вечерю, за нічліг і за обід, але в готелі сказали йому „Все заплачено, Ви були гістьми квестора".

У румунській пограничній місцевості Стамора - Моравіца без усілякого перегляду дали печатки на виїзд і так же все відбулось у сербськім пограничнім містечку Вршац — на „улаз"=в'їзд. Увечорі ми приїхали до Беоґраду і там залишилися до 22 березня у готелі Беоґрад.

В Беоґраді зайнявся нами о. Боїч, який нас щиро інформував і нам дуже допомагав. Серби русофіли не були надто прихильні до українців, але Волошина і його довкілля приймали всюди як репрезентантів героїчного і славного народу. Дрібні люди, шинкарі, ремісники приймали карпатських українців з почестями й гостерприємно. Приклади: Іван Рогач через Румунію дістався автом до Юґославії. 19-го березня під вечір зайшов до сербського шинку, недалеко Беоґраду, щоби повечеряти. Коли шинкар побачив, що Рогач не розуміє його, зачав розпитувати, звідкіля він є. Коли почув, що Рогач з Карпатської України, гостив його обильно і не хотів від Рогача взяти грошей. 20-го березня я (А. Ш.) пішов на пошту і питався словниковою сербською мовою, чи можна посилати листи і телеграми до Хусту. За мною стояв чоловік — по вигляді менший урядник, або ремісник. Коли я скінчив говорити, приступив до мене і сказав (помилки мої): „Имам част говорити с Карпатским Украйинцом? — Да. Jесам из Хуста. — Изволите, друже, дати Вашу десницу! — Хвала!" відповів я і потиснули собі руку. — Та він ще продовжував: „Славан народ! Храбри йунаци Ваши Карпатски Січовики!" Отець Боїч 20-го березня був зі мною в уряді прем'єра та у шефа канцелярії Поповича ми просили призначити авдієнцію у прем'єра Драґіши Цветковича для Монсеньйора Волошина Л. Романюка та А. Штефана в справі карпато-українських втікачів. Другого дня 21-го, прем. Цветкович прийняв А. Волошина і згаданих двох послів (А. Штефан був французьким перекладачем) і приобіцяв допомогу втікачам та право перебування для них у Руськім Керестурі. Наше прохання, щоб він подав нам інструкції для курсу чеських грошей (спочатку ніхто не хотів прийняти чеських корон, але пізніше їхній курс став стабільним) Цветкович розв'язав це так, що через радника Лазича подарував цим утікачам 30,000 динарів. Дня 22-го березня ці гроші перебрав А. Штефан і передав президентові Волошинові.

Частина сопутників президента Волошина виїхала до Відня, Л. Романюк лишився у Руськім Керестурі та оо. Василіяни: Онуфрій Бурдяк та Полікарп Булик поїхали разом з през. Волошином та А. Штефаном до Загребу, де їх гостинно прийняв ректор Греко-католицької Семінарії о. д-р Височевич. Тут през Волошин склав візиту д-рові Мачекові провідникові хорватських хліборобів та архиєпископові д-рові Алойсові Степіначеві, які 28 березня відвідали президента Волошина у Семінарії.

(Продовження буде).

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

(Закінчення зі стор. 2-ої)

спірний факт, що помремо, ніхто від цього не викрутиться. Знаємо також, як абсолютну правду, що все, що народжується — помре. І в рямки цього знання вкладається уся система життьової свідомости. І то настільки сильно, що ми навіть у вірі нашій не можемо вирватися з тих рамок: надіємося на Христа головно, а може й виключно, в цьому світі. У кращих випадках ми звертаємося до Христа за допомогою, коли нездужаємо, молимось про успіхи національно - політичних починань, просимо благословення наших справ цього світу тощо. Підкреслюю: у кращих випадках, тобто тоді, коли взагалі звертаємось до Бога, бо в більшості просто ніяк не звертаємося. Отож, коли думаємо про Христа, то все у зв'язку зі справами цього світу, в рямках цьогосвітньої свідомости.

А Воскресіння докорінно вивертає лад і порядок світу, перекреслює все, до чого ми, як до природнього і найпевнішого, привикли. Найпевнішим фактом стає не смерть, а життя вічне через воскресіння, яке є новим початком оновленого ладу. Не народження і смерть визначують рямки життя, а воскресіння і вічність. Вузька рямка світу замінюється безвимірним простором Божої ласки.

∵

Великодній очерк просто засмічений всякими кличами, які зраджують, що наша релігійна свідомість будується поза вірою у Воскресіння Христове. Для прикладу два кличі, що вже дуже втерлися на сторінках нашої преси і журналів: „Христос Воскрес! Воскресне правда на землі!" Ідея приблизно така: тому, що (або в подібність) Христос воскрес, колись на землі встановиться й правда. Колись — очевидно в значенні скоро. Це наше ніби переконання наглядно зраджує що та уявна правда це — не Христос: Він тут тільки своєрідний предтеча; а що Він воскрес, то ми знаємо що й правда воскресне. Значить для нас Христос не Істина - правда, не Дорога не життя, тільки їхній символ, або запорука, або предтеча. Слово „воскресіння" ми тут явно вживаємо в умовному, відносному значенні, всі поняття залишаючи в рямках цьогосвітнього розуміння. Ще наглядніше переплутування принципу нашої віри виявляється в іншому кличі: „Христос Воскрес! Воскресне Україна!" Цей ніби достойний празниковий привіт, що став у нас уже майже офіційним світоглядовим правилом, викликає здивування: як це ніхто, що його уживає, не зауважує суттєвої недоречности. Бо факт Христового Воскресіння нічого спільного не має (і ніяк не може мати!) із здійсненням нашої національної мрії, висловленої в поетичній фразі — воскресне Україна. Пов'язання цих двох різних фраз підказує певну форму залежности та порівняння, що є самою елементарною, скажімо просто граматичною помилкою. Без огляду на те, чи ми врешті здобудемо свободу нашому народові та вільне державне життя, чи ні, Христос воскрес майже дві тисячі років тому, і нам, викупленим від влади диявола, подарував можливість у н а слідувати Царство Небесне у вічності. Отож, ці два „воскресіння" — речі абсолютно різних площин, іншого значення, цілком незалежні від себе і навіть не мають жаднісінької подібности. Що більше: те саме слово Воскресіння вжите в двох цілком протилежних значеннях: одне — реальний факт Воскресіння Христового, друге — поетична форма на окреслення наших національних стремлінь, що навіть не має точної дефініції. Бо, коли саме воскресне Україна? Наприклад, воскресне Україна тоді, коли б національ - комуністи відірвали її від Москви і створили суверенну державу на подобу Югославії? А чи може тоді, коли б влада попала в руки соціялістично - демократичних сил, які створили б багатонаціональну всеслов'янську імперію? Чи може тільки тоді, коли б запанував такий лад, як ми собі бажаємо (ми, тобто певна група однодумців)? Коли ж саме напевно воскресне Україна?

Цим кличем - привітом ми ясно доказуємо брак віри в Христове Воскресіння; ми віруємо в символ воскресіння, а не у Христа Воскреслого. Як Христос після страждань вмер на Голготі і воскрес, так і Україна, що страждає і вже присмерті, мусить воскреснути. Дуже гарно й поетично, але, на жаль, це тільки сприймання символів (навіть не віра!). Тут відкривається, що віра наша в основі поза Христовим Воскресінням, тому така заплутана, немічна, мікроскопічна, а можливо просто марна, як твердив Апостол.

∵

Ми здебільша не зауважуємо, що факт Христового Воскресіння могутній сам по собі. Оповідають про один такий характеристичний випадок із недавнього нашого минулого. Десь в середині 20-их років, коли большевики ще дуже хотіли доказати свою рацію, влаштували вони в оперному театрі „диспут" між приїжджими пропагандистами з Москви та запрошеним старенським, одним із місцевих, священиком. І ось на сцені вмостилася „президія", осіб з десяток, включно з трьома столичними лекторами, а в куточку на кріслі посадили „батюшку". Коли почали „товариші" говорити по-черзі, то вся заля, вщерть набита (цікаво ж) зразу зрозуміла, що „батюшку страшні засиплять". Сили були аж надто нерівні. Оратори говорили годин щось понад три і цілком „переконали" публіку; їм часто били „браво" і одобрювали різними вигуками. Накінець із явною насмішкою дали слово „батюшці". Він вийшов на підвищення та й каже: „Так багато й довго говорили тут переді мною, що мені лишилося сказати дуже мало. Я тільки кілька слів на закінчення... Дорогі брати і сестри! Христос Воскрес!!" І враз уся заля встала і могутнім хором відповіла: Воістину Воскрес!..

Оповідають, що й президія в розгубленні також встала, і довго не могла опам'ятатись, в час, коли люди в якомусь піднесенню розходились по домах. Відтоді вже дискусій не було, почалися арешти, висилки, суди, розстріли...

„Так, сумуєте й ви тепер та побачу вас знову — обіцяв Христос — і серце ваше зрадіє, і радости вашої ніхто не відійме від вас. Страждання зазнаєте в світі, — але будьте відважні: Я переміг світ!" (Іо. 16:22, 33).

ВІК ДИТИНИ МІЖ 3 і 5 РОКОМ ЖИТТЯ — ЦЕ ЧАС, КОЛИ ДИТИНА ДІСТАЄ ВСЕ, ЧИМ ВОНА БУДЕ В ДОРОСЛОМУ ВІЦІ. ЦЕЙ ЧАС ТРИВАЄ ДУЖЕ КОРОТКО — НЕ ПРОГАЙНУЙТЕ ЙОГО ДЛЯ ДОБРА ВАШОЇ РІДНОЇ ДИТИНИ!

ВІДБУЛАСЯ ПЕРША ВСЕКАНАДСЬКА...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

обхідність координації плянів і діяльности, тісної співпраці та найбільше раціонального розподілу зусиль між окремими програмами українознавчих студій, дослідів та публікацій. Конференція привітала створення Фонду Українознавчих Студій і Дослідів при Оттавському Університеті і Проєкту Дослідів і Публікацій при Торонтонському Університеті.

Конференція схвалила пропозицію оформлення перманентної Конференції Студій Українознавства, найрадше в рямках Канадської Асоціяції Славістів (КАС), і для тієї цілі покликала Підготовчий Комітет Студій Українознавства в складі: проф. І. Лисяк-Рудницький з Едмонтону — як голова, проф. К. Біда з Оттави і професор Ю. Луцький з Торонта — як заступники голови, і як члени: проф. Б. Гарасимів з Калґари, проф. П. Воробій з Реджайни.

Крім названих 8 доповідачів і 9 коментаторів, в конференції взяло участь наступних 30 професорів і викладачів, зпоміж яких більшість забирала слово в дискусіях: з Едмонтону — проф. М. Гулуцан, проф. М. Калиновський, проф. Б. Медвідський і проф. О. Зуєвський, з Калґар — проф. Ю. Борис, проф. А. Малицький і проф. Орися Прокопів, з Реджайни — проф. Надя Попіль, зі Саскатуну — проф. Рома Франко, з Вінніпегу А. проф. Баран, д-р Б. Білаш, проф. Іраїда Тарнавецька, п. І. Мухин, проф. С. Погорілий, проф. Одарка Троцька і професор Г. Д. Вібе, з Ватерлу — проф. В. Шелест, з Гамилтону — проф. П. Потічний, з Торонта — проф. Галина Флорук, з Оттави — д-р В. Кисілевський, д-р Б. Клямаш і пані Юлія Войчишин, з Монтреалю — проф. Р. Сербин і з Колеґії св. Андрея при Манітобському Університеті у Вінніпеґу — професор Л. Томащук (принципал), о. д-р С. Савчук, о. С. Герус, о. М. Юрківський, о. О. Кратченко, д-р П. Маценко і п. Єренюк.

УКРАЇНЦІ ФІЛЯДЕЛЬФІЇ БЕРУТЬ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

кож українські танцювальні групи — в суботу, 20-го квітня о 2-ій год. по пол., об'єднані танцювальні ансамблі „Волошки" з Філядельфії і „Чайка" з Трентону, обидві під керівництвом Зої Граур - Корсун, а в 7-ій год. вечором того ж дня танцювальна група СУМА під керівництвом Миколи Бойчука.

Для спопуляризування цьогорічного Фестивалю відбулася 27-го березня ц. р. з рамени і в приміщеннях Центру Служби Національностей інформаційно - пресова конференція із перекускою, в якій взяли участь представники поодиноких національностевих і етнічних груп та запрошені кореспонденти всієї місцевої американської та національностевої преси і журналів, радія і телевізії. Українську пресу заступав запрошений пресовий кореспондент мґр. Олександер Луцький. З української групи фестивалю були присутні — її голова п-і Марія Мазур з 90-го Відділу СУА, та чотири членки 98-го Відділу СУА — пані Ірина Юрчак, Христина Перфецька, Марійка Панчак і панна Лінда Новицька.

Цей фестиваль усе втішається численною участю американської та різнонаціональної публіки. Тому то Діловий Комітет української групи заохочує наше громадянство численно відвідати цьогорічний Фестиваль та зокрема запрошує молодь і жіноцтво взяти численну участь у початковому маршовому поході в українських народних чи молодечо-організаційних строях, щоби наша українська група була гідно зарепрезентована у цій міжнаціональній зустрічі.

Олександер Луцький

У глибокому смутку повідомляємо Родину, Приятелів, Знайомих й Українську Громаду, що дня 11-го квітня 1974 р. упокоїлась в Бозі наша Найдорожча МАМА і БАБУНЯ

бл. п. СОФІЯ ГАРАСИМОВИЧ

зі священичої родини НАЗАРЕВИЧІВ-УЛЯНИЦЬКИХ
бувша учителька та суспільна діячка.

ЗАУПОКІЙНА ПАНАХИДА відбудеться в понеділок, 15-го квітня ц. р. о год. 8-ій вечора в похоронному заведенні Насевичів при 109 Tabor Rd., Філядельфія, Па.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ почнуться у вівторок, 16 квітня 1974 р. о год. 8-ій ранку, з того ж похоронного заведення до церкви Царя Христа при Каюга вул., а відтак на цвинтар у Факс Чейсі на Вічний Спочинок.

Горем опечалені:
син ОРЕСТ з дружиною РОКСОЛЯНОЮ
дочка МАРІЙКА з мужем ЮРІЄМ ГОНЧАРЕНКО
внуки: МАРКО і АРЕТА ГАРАСИМОВИЧІ
Ближча і дальша Родина

Замість квітів на могилу, просимо складати пожертви на добродійні цілі СУА або на церкву Царя Христа у Філядельфії, Па.

Ділимося сумною вісткою з Родиною Приятелями і Знайомими що дня 9-го квітня 1974 року упокоїлася в Бозі, несподівано, наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ і СЕСТРА

бл. п. ЕМІЛІЯ КАЛИНЕЦЬ

на 68-му році життя, уроджена в Празі, Чехословаччина.

ПАНАХИДИ — в четвер і п'ятницю, 11 і 12-го квітня, о 9-ій год. веч., в похоронному заведенні Virginia, 188 Canal Street, Staten Island, N.Y.

ПОХОРОН — в суботу, 13-го квітня 1974 р. о год. 9-ій ранку на цвинтар East Ridgelawn в Nutley, N.J.

Горем прибиті:
донька МАРІЯ ГЕВА з мужем БОГДАНОМ
внуки — ЛЕСЯ, КАТРУСЯ і БОГДАН
сестра — ІРЕНА в Празі

Замість квітів на свіжу могилу Незабутнього Друга св. п. д-ра ВОЛОДИМИРА ПОМІРКА складаємо 25.00 долярів на Гарвардський Центр Українознавчих Студій.

Шановній Родині Покійного висловлюємо наші найглибші співчуття.

Ольга й Осип КОРОПЕЦЬ

У важкому і глибокому смутку повідомляю Рідних, Друзів і Знайомих, що дня 31-го березня 1974 р. у Чикаґо, Ілл., по довших і важких терпіннях відійшов у Вічність, 1913-го року народження, відомий в Україні й на еміграції

ПОЕТ, ПИСЬМЕННИК і ЖУРНАЛІСТ

сл. п. ТЕОДОР КУРПІТА

ПОХОРОН Покійного відбувся 3-го квітня ц. р., а Тлінні Останки зложено на кладовищі Української Католицької Парафії о. Миколая.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

ЄВГЕНІЯ КУРПІТА — дружина з Родиною

З глибоким сумом сповіщаємо Друзів і Громадянство, що 9-го квітня 1974 р. в Трентоні, Н. Дж. упокоївся в Бозі на 74-му році життя

бл. п. хорунжий ІВАН МИКИТИН

народжений в селі Печеніжині, Галичина, член УВО, ОУН, ОДВУ, хорунжий Карпатської Січі, заступник команданта Січі у Великому Бичкові, голова Відділу Карпатського Союзу у Трентоні, Н. Дж.

ПАНАХИДА за спокій Його душі відбудеться 14-го квітня 1974 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Кошика при 990 South Broad Street, Trenton, N.J.

ПОХОРОН — 15-го квітня 1974 р. о год. 9-ій ранку з церкви св. Йосафата, 1195 Deutz Avenue, на цвинтар св. Марії.

ВІЧНА І СВІТЛА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Дружині, Синам і Рідні висловлюють сердечні співчуття —

ЧЛЕНИ 25-го ВІДДІЛУ ОДВУ в ТРЕНТОНІ

В ПЕРШУ, БЕЗМЕЖНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашої Найдорожчої і Незабутньої ДРУЖИНИ, МАТЕРІ, БАБУНІ, СЕСТРИ, ТЕТИ, ТЕЩІ, БРАТОВОЇ, КУЗЕНКИ і СВАХИ

бл. п. Стефанія з Майковських БЕДРІЙ

будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ З ПАНАХИДОЮ

ЗА СПОКІЙ ДУШІ ПОКІЙНОЇ

в СУБОТУ, 20-го КВІТНЯ 1974 р. о год. 10:30 ранку, в церкві СВ. І. ХРЕСТИТЕЛЯ в НЮАРКУ, Н. Дж.;

16-го ТРАВНЯ 1974 р., о год. 7-ій ранку в церкві СВ. ЮРА в НЮ ЙОРКУ, Н. И.
і в найближчому часі

в церкві СВ. АНДРІЯ, в СІДНЕЮ, АВСТРАЛІЯ і в церкві СВ. ВАРВАРИ у ВІДНІ, АВСТРІЇ.

Кревних, Приятелів і Знайомих проситься пом'янути Покійну в своїх молитвах.

В глибокому смутку:
МУЖ і найближча Родина
в Америці, Австралії, Австрії і в Польщі

Замість квітів на свіжу могилу нашого Дорогого і Незаступимого Вуйка

бл. п. д-ра Богдана Олесницького

50.00 дол. на Українських Воєнних Інвалідів та 100.00 дол. на голодуючих і бездомних у В'єтнамі (на руки католицького єпископа Павла Зайтца в Контум, що получене з цілорічними Службами Божими за нашого Дорогого Покійного)

жертвують

Рут і Юрко СТАШИНСЬКІ

Замість квітів на могилу

св. п. Ліди з Годованців Гавриляк

Незабутньої Дружини нашого кол. Ватажка інж. Романа Гавриляка — Свата, члени „Ватаги Бурлак" зложили на Фонд Українознавчих Студій в Гарварді 800.00 долярів.

Лярисса і Олекса Біланюки, Роман Волчук, Роман Герасимович, Богданна і Володимир Гнатківські, Ігор Гриневич, Арета і Лев Добрянські, Марійка і Юрій Клоси, Марта і Богдан Ковч, Стефа та Ігор Королі, Ірена і Юрій Купчинські, Дарія і Любомир Курилки, Ліді і Богдан Курилки, Ольга і Степан Кушніри, Татяна і Роман Левицькі, Іванна і Богдан Медвідські, Оксана і Юрій Мельниковичі, Ірена і полк. Тарас Новосівські, Зіна і Ігор Раковські, Слава і Ярослав Рублі, Марічка і Орест Слупчинські, Соня і Іриней Темницькі, Арадна і Ярослав Терлецькі, Христина і Юрій Ференцевичі, Роман Ференцевич, д-р Богдан Целевич, Володимир Шарко, Мирон Шарко, Ірена і Зенон Шепаровичі, Ліда і Евген Яросевичі, Марта і д-р Юрій Яціви.

РАБОВЛАСНИЦЬКА ІМПЕРІЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

судовій частині уряду? Адже там диктатура однієї партії, і погляди Сталіна поділяли і Троцький, і Постишев, і Каганович, як ішлося про руйнування України й інших неросійських народів в СССР. Погляди Леніна були такі самі: „Самостійна Україна — всього лише гасло", „Куркулі наші вороги — смерть куркулям!" „Диктатура пролетаріяту — це уперта боротьба, кривава і безкровна, воєнна і мирна, примусова і педагогічна"...

Отже, не „неминучій лібералізації" режиму ми завдячуємо те, що наш селянин має дещо хліба сьогодні і вже не пухне так з голоду, як колись, але може й тому, що Китай стоїть за плечима СССР, і, коли Москва ще вигубили б 10 мільйонів українців, то у цю порожнечу могли б прийти „с жаднимі раскосимі ґлазамі" вже не „північні слав'яни" („светлоґлазиє і скуластиє" — зве їх Ґросман), а значно ближчі спадкоємці Джінґіс Хана.

Цікаві на цю тему думки Андрія Амальрика у його книзі: „Чи проіснує Советський Союз до 1984 року?". „Тепер можна в Росії почути, наприклад, такі балачки: Америка нам допоможе, бо ми білі, а китайці жовті"...

Ленінізм — чужа синтеза. В цьому переконався 40 років тому наш перший „дисидент" Микола Хвильовий.

Як багато його попередників, спершу він думав впхати в свою країну рідні елементи в рямки чужої синтези, дати їм чужу корону. Під крилами тієї синтези — думав він — розцвітатимуть і свої цінності — свої „вишневі садки". Але дійсність заглузувала з його химер.

„Помиляються ті, що (криваві) діла часів колективізації і часів Єжовщини уважають бездумним проявом безконтрольної й необмеженої влади, яку посідала жорстока людина (Сталін)", — пише „для шуфляди" письменник Василь Ґроссман і продовжує — „В дійсності кров, пролита в тридцятім і в тридцять сьомім роках, була потрібна державі, за висловом Сталіна — не минула даром. Без неї держава не вижила б. Цю кров пролила несвобода, щоб перемогти свободу. Ця справа була давньою, її почав Ленін". Цей висновок покійного вже письменника поділяють, або неминуче поділятимуть всі дисиденти — і все населення, що в стані мислити — потворної державидержави, що зачалась, виносилась, з'явилася на світ, росла і міцніла рабством, несвободою, а згодом — стала світовою потугою злим генієм Леніна і Сталіна.

Українські дисиденти платять за свої голосні антисталінські і менш голосні антиленінські переконання найдорожчим — своїм життям.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УНСОЮЗУ!